

(Bij)geloof is iets van alle tijden.

Anneke Boonstra

Veel gebeurtenissen in het leven zijn niet te snappen, en wat is er dan logischer er een bepaalde betekenis aan te geven.

Zelfs in de 21^{ste} eeuw is er nog steeds bijgeloof.

B.v. Wie heeft er geen gelukspoppetje in de auto hangen of een gelukssteentje in zijn zak of een kastanje in zijn broekzak tegen reuma.

In de steentijd zijn over heel Europa veel stenen beeldjes teruggevonden van moederfiguren

We noemen ze Venus figuren.



Deze vrouwenfiguur van kalksteen is gevonden in Willendorf (Oostenrijk) en stamt van ongeveer 28.000-22.000 voor Christus.



Deze venus van ivoor is gevonden in Lespugue(Frankrijk) en stamt ook uit 28.-22.000 v. Christus.



Deze venus van Malta is gevonden op het eiland Malta en uitgebeiteld uit de daar aanwezige soort zandsteen. Ongeveer 3.000 v.Chr.

In de IJzertijd zal het niet anders geweest zijn. Waarschijnlijk waren nog meer zaken dan in onze tijd niet te verklaren en men probeerde ze dan zelf te verklaren .

Waar komt onweer met donder en bliksem vandaan? De Germanen geloofden, dat de Dondergod = **Donar** boos was. De donder was dan zijn stem. En als hij erg boos was, dan smeed hij een hamer naar beneden en dat veroorzaakte dus de bliksem. En als dan een boerderij afbrandde, dan had de bewoner dus iets gedaan, waardoor Donar zo boos was geworden. Een stap verder was dan om regelmatig die Godheid iets te geven (= offeren) om hem gunstig te stemmen.

Zo hadden de Germanen in Denemarken een heel netwerk van Goden en Godinnen bedacht.

reus **BURI**

reus **Bolthorn**

BOR x **Bestla** (reuzin) kregen drie zonen, heersers over hemel en aarde.

ODIN (Wodan bij de West Germanen)

VILI

VE

Odin was de hoofdgod van de Goden, de God van de krijgslieden, van de wijsheid en de poëzie

1^{ste} huwelijk **ODIN** x **Frigga** (Godin van de huiselijke arbeid, van het huwelijk en de vruchtbaarheid).
Ze kregen 2 zonen **BALDER** (God van de Goedheid) en **HODER** (blind)

2^{de} huwelijk **ODIN** x **JORD** (Godin van de aarde)

Ze kregen een zoon **THOR** (**Donar bij de West Germanen**)

Huwelijk **THOR** x **SIF** (Godin van de vruchtbaarheid. SIF had glanzende gouden haren als symbool van het rijpe koren)

THOR was God van de donder en bliksem, God van de vruchtbaarheid, in landbouw, huwelijk en de doden,
God van de oorlog, bestrijder van de reuzen, de asen(=goden) en de mensen

Dochter: **SKADE** = Godin van de winter X **NJORD** = God der wateren en de zee, regen en wind

FREYR (God van de vruchtbaarheid van mens, dier en akkers)

FREYA (Godin van de vegetatie)

LOKI (God van het kwade, meestal met slechte eigenschappen)

In Noord-Europa zijn heel wat resten gevonden van **KULT-figuren**. (= figuren die een rol speelden tijdens Godendiensten).



Dit “beeld” staat in een museum in Schleswig, Duitsland, met op de achtergrond tig andere gevonden voorbeelden .

Men denkt, dat dit een “God” voorstelde, waar offers aan gegeven moesten worden. Er was zelfs in Duitsland een houten KULTfiguur gevonden uit de IJzertijd, waarbij 200 bronzen armbanden lagen.



2 Godsfiguren uit Braak (Duitsland) zo gevonden, geconserveerd en tentoongesteld in het Schleswig Holsteinisches Landesmuseum für Vor- und Frühgeschichte in Schleswig, Schloss Gottorp.

Ze stammen uit ongeveer 500 voor Christus.

Het zijn een man en een vrouw. Wat ze voorstellen weten we niet.

In de Vikingtijd ging het er ook zo toe. De Scandinavische Germanen van de Vikingtijd kenden en vereerden ook een veelheid van Goden. De Goden waren een spiegelbeeld van de zaken op aarde.

ODIN was de God van de wijsheid, de toekomst en de magie

THOR was een trouwe vriend, die ook van vechten hield en bij kwaadheid zijn hamer gebruikte.

FREYR en zijn zus **FREYA** waren god en godin van het leven en de vruchtbaarheid.

Die Götterwelt

Die skandinavischen Germanen der Wikingerzeit kannten und verehrten eine Vielzahl von Göttern. Die Ordnung der Götterwelt wurde als Spiegelbild der Wirklichkeit auf Erden verstanden. An der Spitze des nordischen Olymps standen die drei Gottheiten Odin, Thor und Freyr. Sie waren für unterschiedliche Aufgaben und Bedürfnisse der Menschen zuständig. Der Gott Freyr und seine Schwester Freya gehörten zu den Mächten des Wachstums und der Fruchtbarkeit. Thor erschien als eine Gottheit so recht nach dem Idealbild einer Gesellschaft kriegerischer Bauern: ein treuherziger Menschenfreund, der auch das Kampfgetöse liebt und mit vernichtender Kraft seinen Hammer schwingt. Als Stärken des Götterkönigs Odin erschienen dagegen Weisheit, planende Voraussicht und magische Künste.



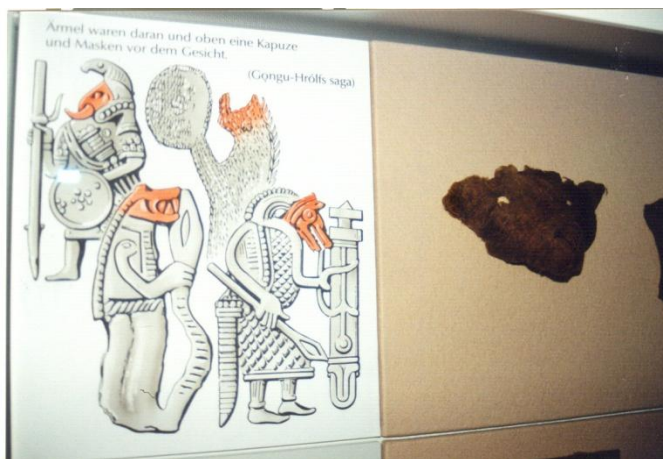
THOR



FREYA

En elke God moest zoet gehouden worden door offers, offerandes, enz.

Ook in de Vikingtijd zijn er maskers gevonden van vilt. Waarom en waarvoor werden ze gebruikt??



Rechts resten van zo'n masker, links een reconstructie

In de middeleeuwen en daarna:

Tussen Kerstmis en Driekoningen liggen 12 dagen.

(BIJ) GELOOF

Alle doden kwamen dan uit het dodenrijk of de hel of het Walhalla of de tussenhel en dwaalden dan op de wereld rond. Er werd dan veel lawaai gemaakt. Lawaai verwekt leven en verjaagd de doden.

De uitdrukking leven maken = lawaai maken.

Het vuurwerk omstreeks deze tijd stamt daar nog van af.

Eigenlijk stamt dit bijgeloof al van de Germanen. Maar omdat de Katholieken zieltjes wilden winnen, ook bij de Germanen namen de katholieken sommige bijgeloven maar over en maakten zij ze passend in hun eigen (bij)geloof.

In de 20^{ste} eeuw zag je op het platteland van Zeeland dode vleermuizen genageld tegen de schuur van een boerderij. Waarom was dat ?

In Frankrijk zag ik hoefjes van dode geiten tegen de schuren genageld.



Waarom of waartegen was dat ? Misschien tegen ziektes van de geiten of voor vruchtbaarheid.

In Joegoslavië, Hongarije, Griekenland en Rusland staan bomen met wel 1000 strikjes erin van bewoners, die als tegenprestatie er iets voor terugvragen.

In bepaalde kerken worden kaarsjes aangestoken om iets voor elkaar te krijgen of een godheid te bedanken voor iets.

Onder een leer=ladder doorlopen betekend ongeluk

Als een zwarte kat voor je auto of fiets de weg oversteekt betekend dat ongeluk

Draag je een stengel van de koningskaars ten hoogte van je hart, dan krijg je geen beroerte

Op midzomer (21 juni) moet je je handen wassen (inwrijven) met de bladeren van de eik en je blijft het hele jaar gezond.

Als je bij onweer brandnetels opstookt krijg je geen blikseminslag

In de kerk in Santiago de Compostella in Spanje liggen bij een Maria-figuur kleine opgevouwen briefjes met vragen of bedankjes.

De Boedisten hangen fel gekleurde lapjes=vlaggetjes op tegen of voor

In de 21^{ste} eeuw:

- Oudere mensen hebben een tamme kastanje in de zak tegen reuma.
- Op oude boerderijen zie je nog huislook groeien tegen blikseminslag.



- In Brabant wordt vaak nog een schietgebedje gedaan als er iets gevaarlijks gedaan moet worden.
- En bij hoofdpijn wordt in Brabant vaak een wichelroedeloper ingeschakeld om negatieve aardstralen op te sporen, die de hoofdpijn zouden veroorzaken. Je hoofdkussen moest dan niet op zo'n aardstraal liggen.
- Wordt er een pottenbakkersoven gestookt, dan zet je er een ovenduiveltje of vuurduiveltje op. Er kan immers zoveel mis gaan. Het duiveltje jaagt de tegenslagen weg en zorgt voor een "goede oogst".
- Wie te veel aardappels eet wordt dom. Wie steeds een aardappel bij zich draagt krijgt geen reumathiek
- Bedplassen kan genezen worden door de gebraden geslachtsdelen te eten van een mannetjesvarken
- Pers paardenmest uit, meng de vloeistof met brandewijn, leg er een luis in en drink op, dan heb je geen last meer van diarree
- Hoor je eksters druk kwetteren, dan komt er regen, maken de eksters ruzie, dan is er dooiweer op komst
- Wie 's nachts fluit trekt ongeluk aan. Een meisje dat fluit doet de duivel lachen
- Wie niest blijft gezond, en mag er in elk geval zeker van zijn de eerste 24 uur geen beroerte te krijgen
- Een bruid mag op haar trouwdag geen parels dragen., want dat zijn symbolen van tranen en verdriet
- Schapenwolkjes aan de hemel bij de geboorte van een kind, betekent geluk voor het wicht

Een boek waar veel over bijgeloof geschreven staat is:

Boek: "Atlas van het bijgeloof"
Schrijver: Helmut Hiller
Uitgever: Sesam? Bosch en Keuning, Baarn. 271 blz.